

REČ UREDNIKA

Zbornik radova „Pravni režim digitalnih usluga u pravu Srbije i pravu Evropske unije“ posvećen je predstojećem usklađivanju domaćeg prava sa odredbama Uredbe EU o digitalnim uslugama (*EU Digital Services Act*). Jedan od osnovnih ciljeva Uredbe EU o digitalnim uslugama jeste postizanje bezbednog i transparentnog onlajn okruženja. Kako bi se postigao taj cilj, Uredbom je uspostavljen sistem asimetričnih obaveza postupanja s dužnom pažnjom, čiji adresati su različite kategorije pružalaca usluga onlajn posredovanja. U radovima koji čine ovaj zbornik analiziraju se različite obaveze postupanja sa dužnom pažnjom i daje ocena usklađenosti domaćeg prava sa propisima Unije.

U radu prof. dr Slobodana Markovića, naslovljenom „Digitalne usluge i transparentnost algoritma“, vrši se funkcionalna i strukturna analiza pojma transparentnosti. Ta analiza pokazuje legitimnost pravnog zahteva za transparentnošću algoritma ali ukazuje i na određene prepreke za njegovu realizaciju. Rad prof. dr Dušana V. Popovića, pod naslovom „Uklanjanje nezakonitog sadržaja sa digitalnih platformi: usklađivanje sa Uredbom EU o digitalnim uslugama“, bavi se analizom odredaba Uredbe EU o digitalnim uslugama, kojima je uređen postupak uklanjanja nezakonitog sadržaja sa digitalnih platformi. Takođe, daje se ocena trenutnog stanja usklađenosti prava Republike Srbije sa pravom EU u ovoj oblasti i ukazuje na izazove u predstojećem procesu harmonizacije sa odredbama Uredbe EU o digitalnim uslugama. Rad prof. dr Sanje Savčić „Restitucija kao pravna posledica raskida ugovora o isporuci digitalnog sadržaja ili digitalne usluge“ ispituje posebnosti ugovora o isporuci digitalnog sadržaja, koje se ogledaju, između ostalog, u činjenici da se protivčinidba ne ogleda uvek u novčanoj naknadi, već može biti ostvarena i kroz pružanje ličnih podataka korisnika.

Rad prof. dr Svjetlane Ivanović, naslovljen „Zaštita maloljetnika na internetu prema Uredbi EU o digitalnim uslugama“, posvećen je analizi mera koje su platforme dužne da uspostave radi zaštite privatnosti i bezbednosti maloljetnika na internetu. S obzirom da Uredba EU o digitalnim uslugama počiva na proceni rizika, izdvojeni su rizici koji mogu da ugroze osnovna prava dece u digitalnom okruženju, a zatim su navedeni osnovni metodi koji se koriste za procenu uzrasta korisnika. Profesor dr Marko Jovanović, u radu pod naslovom „Rešavanje sporova između korisnika i pružalaca usluga prema Uredbi EU o digitalnim uslugama“, analizira vansudski sistem rešavanja sporova između korisnika i pružalaca usluga prema Uredbi EU o digitalnim uslugama. Autor uočava da ovaj po mnogo čemu specifičan mehanizam vuče svoje korene još u sistemu rešavanja sporova povodom registracije naziva internet domena i da predstavlja originalnu kombinaciju elemenata klasičnih metoda i tehnika

alternativnog rešavanja sporova. Rad prof. dr Jelene Lepetić, pod naslovom „Usklađenost poslovanja i pružanje digitalnih usluga“, razmatra mesto usklađenosti poslovanja u digitalnom svetu, kao i promene koje prate ovu funkciju u vremenu digitalne transformacije. Zatim se usklađenost poslovanja posmatra kroz prizmu Uredbe, kao posebna obaveza dužne pažnje.

Rad doc. dr Novaka Vujičića, naslovljen „Obrada podataka o ličnosti za potrebe internet oglašavanja: pre i nakon usvajanja Uredbe EU o digitalnim uslugama“, analizira osnovne grupe pravila Uredbe EU o digitalnim uslugama koja su značajna za zaštitu podataka o ličnosti kod ciljanog internet oglašavanja. Autor zaključuje da su navedena pravila komplementarna postojećim pravilima Opšte uredbe EU o zaštiti podataka i da treba da se tumače i primenjuju koherentno s njima. Najzad, rad doc. dr Maše Mišković, pod naslovom „Određivanje identiteta oglašivača na platformama za elektronsku trgovinu kao mehanizam za suzbijanje nezakonite trgovine“, kritički analizira odredbe Predloga Zakona o izmenama i dopunama Zakona o oglašavanju iz 2025. godine, kao i odredbe Uredbe EU o digitalnim uslugama.

Zbornik je izdat zahvaljujući podršci Fondacije „Registar nacionalnog internet domena Srbije“ (RNIDS), sa kojom Univerzitet u Beogradu – Pravni fakultet i urednik ovog zbornika imaju dugogodišnju, plodotvornu saradnju.

prof. dr Dušan V. Popović